I

Прекрасні і гори твої, і долини,
Поети Едемом тебе звуть не всує!
Поглянеш — і зір не сягне верховини,
Поглянеш — і зір виноградник чарує.
Як біле парне молоко оленици,
Ця ніч, а цей день — мов кизил злотосяйний;
Черкеські дівчата ідуть з косовиці,
Буяє плодами земля добродайна.

II

Прадавні поети плоди прославляли,
Складаючи їм хитросплетену оду,
Але всі минулі століття не знали
Такого, як нині, розкішного плоду.
Спливає туман на стогорбих Гомборах,
Ясніє цвітіння ожини й омели.
На квітах рясних, на гілках срібнокорих
Роса — наче зронені сльози Пшавели.

III

Розорано гір твоїх пруги і схили,
Пробито путі крізь твої перевали.
Яку ще пустелю канали не вкрили?
Яку ще земну цілину не підняли?
І хто ще не став, як борець, у колону,
У шерегу хто не стоїть бойовому?
Чекають до себе ескадру червону
Розсунуті багнища Палеостому.

IV

Усі літописці, невіри лукаві,-
Старий Гіппократ і уважний Вахушті,-
Хіба сотворити могли б хоч в уяві
Такі дивовижні бувальщини сущі,
Що висушать багна одвічні Ріоні,
Що зрушать до дна болота й оболоні?
Колхіда стара відійшла у минуле,
Від руна злотого не стало і сліду;
Коли б Атлантида тут в море пірнула,-
Розривши, знайшли б і саму Атлантиду!

V

Поглянь на величні Ельбрусу вершини
Або на Казбеку засніжені схили,-
Вони зупинити не можуть людини,
Коли перед нею прийдешнє розкрили.
В усьому живому, в плодах урожаю,
В лозі виноградній, у зелені гаю,
В садах буйнолистих, наповнених шуму,-
Я ленінську душу в їх цвіті вчуваю,
Я чую в них мудрої партії думу.

VI

Ширакські широкі степи неозорі,
Правічні діброви, бори Чіаурі,
Інгурські потоки порвисті й прозорі,
Узгір'я Сванетського скелі похмурі,
Краса цінандальських троянд невмируща,
І серце Кахетії — лози Кварелі,
І, мов Аджаметська уквітчана пуща,
Долини зелені та ниви веселі,
І гори Ушгулу, і Ушба найдужча,
Й оновлені села, і світлі оселі,-

Буття прославляють снагою земною
І пісню співають укупі зі мною.

VII

Мені уже сорок. Хай навіть ще сорок
Додам собі років кволіших і тяжчих —
Не спинить мене ні могила, ні морок,
Бо тільки юнак недосвідчений я ще.
Як фенікса долю, вбираю у себе
Я долю моєї Вітчизни прекрасну.
І серцю кресалом кресати не треба
Пісень, бо палає воно непогасно.

VIII

Про давнє говорить ця повість старезна,
Та будь вона навіть стаціша стократно —
Згадаймо бувальщину чорну й скорботну,
І хай вона тінню летючою щезне!
Згадаймо, як зяяли села пустельні —
Сини не відбили лихого наскоку;
В Стамбулі, прип'яті до щогл корабельних,
Клялися вони бородою пророка.

IX

Лунайте, пісні яничарові, слізно,
Плачі мамелюкові, линьте і марьте?
Бо серце і тужить, і снить про Вітчизну,
Але всі шляхи постирались на карті.
Хіба кому-небудь із бранців щастило
Іще раз побачити землю кохану?
Гіркими сльозами зросивши точило,

Гострив він кривого свого ятагана,-
Та бранцю з неволі назад не вертати,
Арабському огирю не заіржати.

X

О, ти пам'ятаєш, коханий мій краю,
В минулому змучений лихом до краю,
Плачі свої, муки і сльози одчаю!
Розкрий же історії книгу дебелу,
Літописи хмурих часів Сакартвело,-
Скажи — чи народ наш собі на догоду
Колись мурував щось для щастя приходу?
Чи щастя зазнав він хоч миті єдині?
Не скажеш, бо вперше розгортуєш нині
Ти перший коронікон щастя народу.

XI

Наш люд пережив Вавілон і Халдею,
Пройшов іще довших мандрівок безмір'я.
Чимало на лобі мінялось єлею,
Чимало вітрів розмело твоє пір'я.
І землі змінялись... Так само змінюють
Для хворого подушку, зм'яту в недузі.
Сьогодні ж ходу твою в братнім союзі
Вітає епоха, народи вславляють.

XII

Я вірш цей виводжу як заспів, як подих,
І вірші не ждуть, щоб злягла збаламученість.
Як повідь, навала чуттів повноводих
В день свята змітає журбу і засмученість.

Всі держална стягів підношу я в леті,
Хай славить ударників слово натхненне!
Проте не рівняюсь до добрих поетів,
Відмінник-школяр — і той ліпший за мене.

XIII

Ця ніч — мов парне молоко олениці,
Цей день — мов кизил золотий полонини.
Нове почуття озоряє зіниці,
Спотужнює подих нової людини.
І хто з нас наважиться пісні не скласти,
Хто пройде зухвало в мовчанні байдужім,
Узрівши Сванетії гори стрімчасті,
Що "Ліле" виводять у захваті дружнім?

XIV

Прекрасні і гори твої, і міжгір'я,
І можна з Едемом нехибно рівняти
Твоїх виноградників сяйне сумир'я,
Що змушує серце огненно палати.
Поет твій немов народився удруге,
Твоїм надихнувшись народженням першим,
Щоб людства нового могутню потугу
Збирати й вловляти у вірш, як у верші.

XV

Оспівувать годі Медею лукаву,
Тамару, і Ніну святу, й Кетевану,-
Великі поети співали їм славу,
До бою нерівного з ними не стану,
Ти казку нову розкажи нам, Рукайя,

Про дівчину юну в червоній хустині,
Яка з парашутом з-за хмари шугає,-
Про славну ударницю — гордість країни
Ти казку нову розкажи нам, Рукайя!

XVI

Якобу Хуцесі, Левону Мровелі,
Мікелю Модрвілі, Єфремові Мціре,
Ченцям-святогорцям, монахам пустелі,
Що слово грузинське підносили щире,
І Гурамішвілі, і левню Тмогвелі,
І двом Теймуразам в їх дружнім єднанні,
І найбагатішому з всіх Руставелі,
І Саба-Сулханові Орбеліані,
І всім літописникам "Картліс-Цховреби",
Творцю "Калмасоби", співцю Іоанну,-
Кажу я і свідками кличу до себе:
Хай вийдуть з могили, хай в очі поглянуть,-
Я зору свого не сховаю раптово,
І сорому я не зазнаю нітрохи,-
Хоч, може, й невмілим, та радісним словом
Вславляю я велич моєї епохи!

1934

Перекладач: Микола Бажан